

Nieuwsbrief familie Kamphuis Bijbelvertalers in Tanzania

December 2010

Gisteren bezocht ik met een vertaler een Kabwa-dorp waar we nog niet eerder geweest waren. Het was erg druk in het kleine dorpje. Over een paar uur zou een besnijdenisfeest beginnen. We vroegen toestemming om een aantal stukjes uit de Bijbel voor te lezen en er wat vragen over te stellen. We begonnen met de dorpsoudse en een andere oude man. We eindigden met een grote groep mensen, jong en oud, luisterend naar de Bijbel in hun eigen taal, voor de allereerste keer. Na zo'n 4 uur moesten we levendige discussie over de 'beste Kabwa-woorden' afronden. Het feest zou gaan beginnen.

Toen we vorig jaar begonnen met ons vertaalwerk, hadden we nog niets in handen om mee de dorpen in te gaan. We hadden vooral vragen, heel veel vragen. Ik herinner me nog hoe iemand ons zei:

"Jullie komen zo vaak om weer iets uit te zoeken en te vragen; wanneer komen jullie nu eens iets brengen?"

Nu zijn we eindelijk op een punt dat we niet alleen iets komen vragen, maar ook iets komen brengen. Het Lukas-evangelie is vertaald, en gisteren hebben we laatste hoofdstukken in de dorpen getest. We printen

meestal een aantal hoofdstukken uit, die we na onze vertaalcontrole in de dorpen achter laten. Soms komen mensen naar de vertaalcontrole toe die we niet uitgenodigd hadden, maar die toch willen luisteren en mee discussiëren. Soms hebben ze hun verfrommelde stukje papier met een hoofdstuk van een eerdere test nog bij zich, te waardevol om weg te gooien. We zien dat nu vrijwel iedereen in alle dorpen weet wat we aan het doen zijn, en de medewerking is erg goed. Veel Kabwa-mensen zijn blij en trots dat hun taal nu niet verloren zal gaan. De evangelisten hopen dat de Bijbel nu echt gebruikt zal gaan worden door de Kabwa-mensen, want de kerkjes zijn nog klein, en vooral de mannen vaak opvallend afwezig. Het zal niet vanzelf gaan, maar we zoeken creatief naar manieren om de Kabwa-mensen en de Bijbel dichter bij elkaar te brengen. In deze nieuwsbrief willen we iets vertellen over hoe we hier een begin mee gemaakt hebben.

André en Dorien Kamphuis (met Michaja en Elisa) zijn in januari 2009 uitgezonden door de Christelijke Gereformeerde Kerk in Ede, om voor Wycliffe Bijbelvertalers mee te werken aan het vertalen van de Bijbel in de lokale talen van Tanzania. Dorien doet taalkundig onderzoek in de Zinza-taal en geeft de kinderen les. André is vertaaladviseur voor de Kabwa- en Simbiti-taal, en is vertaalconsulent in opleiding.

Wycliffe
BIJBELVERTALERS

Samenwerking met kerken

Vrijwel al het vertaalwerk in ons project wordt gedaan door Tanzaniaanse vertalers. We hebben vanaf het begin grote nadruk gelegd op het toerusten van deze groep vertalers. We proberen hen te helpen om hun werk zo goed mogelijk zelfstandig te leren doen. Vanaf het begin hebben we ook nauw samengewerkt met de lokale kerken, en veel mensen betrokken bij de beslissingen die we wilden gaan nemen. Dat we met het vertalen van het Lukas-evangelie begonnen zijn, was op verzoek van de lokale kerken. In feite proberen we alleen datgene te doen wat door de lokale kerken moeilijk gedaan kan worden (zoals het vertalen vanuit de grondtalen), en trainen we mensen om de bijbelvertaling te gebruiken. Hieronder een impressie van hoe zo iets gaat.

Leesonderwijs in moedertaal

In de afgelopen maanden hebben we twee cursussen georganiseerd voor mensen uit de vele dorpen in onze regio. De eerste cursus was erop gericht om deze mensen hun eigen taal te leren lezen (in totaal hebben zo'n 60 mensen de cursus gevolgd). Natuurlijk spreekt iedereen vloeiend zijn moedertaal, maar het lezen ervan doet men voor het eerst, en dat moet even wennen. We hebben ook geprobeerd om te zien wie geschikt zou kunnen zijn om andere mensen hun moedertaal te leren lezen. Zij zullen leesgroepjes gaan leiden in de dorpen. Dit leesonderwijs is erg belangrijk, niet in het minst om mensen vertrouwd te maken met hun eigen taal op papier, en om straks de Bijbel zelf te kunnen lezen.

1^e cursus voor meelezers

Eind november hebben we voor het eerst een cursus kunnen geven aan zogenoemde 'meelezers'. Voor drie verschillende talen hebben we 20 voorgangers, evangelisten en andere invloedrijke mensen uit de kerken uitgenodigd om onze vertaalde teksten te controleren. Hun belangrijkste taken zijn te beoordelen of onze vertaling door de mensen begrepen zal worden en door de kerken geaccepteerd kan worden. Hun reacties zijn erg belangrijk voor bijvoorbeeld het kiezen van bijbelse kernwoorden (zoals berouw, doop of Messias), temeer omdat we met zoveel verschillende kerken samenwerken. De cursus werd erg gewaardeerd en we hebben goede contacten kunnen leggen met verschillende voorgangers. Mogelijk zullen zij sleutelfiguren blijken te zijn om onze vertaling te verspreiden in de dorpen, temeer omdat zij zelf hebben bijgedragen aan deze vertaling.

Ter voorbereiding op ons verlof heb ik een aantal interviews gehouden met Kabwa-mensen. Ik wilde graag beter begrijpen hoeveel invloed een bijbelvertaling in de moedertaal kan hebben op het leven van alledag. Tijdens ons verlof zullen we een aantal fragmenten hiervan laten zien. Voor mij persoonlijk werden deze interviews een nieuwe aansporing om met ons vertaalwerk door te gaan, en God Zijn werk te laten doen.

Focus op de kinderen

School

Sinds augustus is Michaja aan het leren lezen op school. Dat is hard werken voor Michaja! Het lezen gaat gelukkig prima, al laat de concentratie om een bladzij uit te lezen wel eens wat te wensen over. Ze is dan ook nog maar 5 jaar. Regelmatig krijg ik de vraag waarom we nu al beginnen, want in Nederland begint een kind pas op z'n 6^e met lezen. We hebben hiervoor gekozen omdat we hopen dat Michaja op den duur op de Engelstalige zendingsschool kan meedraaien, en daar moet ze Engels voor kunnen lezen en schrijven. Voor ze daaraan kan beginnen heeft ze echter eerst een goede basis in het Nederlands lezen nodig, en daarom beginnen we daar iets eerder mee dan normaal. Gelukkig is er ook nog genoeg tijd om te knutselen en te kleuren! Waarschijnlijk kan Elisa na ons verlof ook naar onze homeschool. Benieuwd hoe dat zal gaan, een 3-jarige kleuter erbij in de klas!

Sinterklaas

Vanuit Nederland hadden we handpoppen van Sint en Piet gekregen. Sint en Piet wilden elke dag even op bezoek komen op onze school, om even met Michaja te kletsen. Ook hadden we leuke pietenpakjes gekregen waar de meisjes zich uitstekend mee vermaakten! Ze 'zaten op de pietschool' en moesten dus regelmatig pietengym doen! Wat ze het leukst vinden aan het witte Piet zijn? Elisa: "Mooie kunstjes doen!" Michaja: "Lekker kadootjes rondbrengen!" Gelukkig had Sinterklaas ook de Nederlandertjes in Musoma niet vergeten, en vonden we op 5 december een zak cadeautjes voor de deur!

Afrikaantjes

Regelmatig krijg ik te horen: "Mama, Afrikaanse mensen doen altijd zó (als ze eten moeten schoonmaken, als ze dansen, als ze eten, als de baby huilt)" en dan krijg ik van mijn dochter een lesje in de gebruiken van 'Afrikaanse mensen'. Ze voelt zich zelf een stuk Afrikaanser dan ik! Met een bakje op het hoofd lopen, de pop op hun rug dragen, ugali eten... Michaja en Elisa draaien er hun hand niet voor om!

Kerst

Behalve Sinterklaas staat er deze maand ook nog het kerstfeest op de kalender. Best lastig om dat te vieren zonder thuisgemeente en familie! We zijn nog steeds op zoek naar manieren om hier bewuster bij stil te staan, zodat het Kerstfeest genoeg aandacht krijgt in ons gezin. Tijd om aan tradities te bouwen! In de adventstijd nemen we nu elke dag even de tijd om aan de 'boom van Jesse' te werken: op de muur in de woonkamer hangt een stamboom van papier waar we elke dag een plaatje aan hangen. Elk plaatje staat symbool voor een gebeurtenis uit het oude testament, en uiteindelijk komen we uit bij de geboorte van Jezus. We hopen ook dit jaar op 'vrede op aarde' want het is altijd nogal een gekibbel onder de meiden wie het plaatje op mag hangen!

Gebedsverhoring: Vertaling Lukas-evangelie klaar in 3 talen!

Begin deze maand hebben we alle hoofdstukken van het Lukas-evangelie in de Kabwa-taal voor de laatste keer gecontroleerd, en waar nodig verbeterd. Ook in twee andere talen is het Lukas-evangelie helemaal vertaald en gecontroleerd. We zijn op dit moment illustraties aan het uitkiezen die helpen om onbekende begrippen te verhelderen (zoals hoe de tempel eruit zag of hoe druiven eruit zien). Ook moeten we nauwkeurig controleren of alle woorden correct gespeld zijn. We zijn God dankbaar voor hoe Hij ons zo ver geholpen heeft, en bidden dat Hij ons helpt om de vertalingen zo snel mogelijk te publiceren en te verspreiden.

Slot

Dit is onze laatste nieuwsbrief voor we in maart op verlof naar Nederland komen. Ons thuisfrontcomité heeft voor ons een huis gevonden (in Harskamp) waar we de vijf verlof-maanden in zullen wonen. Ook een auto blijkt al geregeld. We zien er naar uit om jullie weer te ontmoeten!

Een heel gezegend kerstfeest en nieuw jaar!

Hartelijke groeten van,

André en Dorien

Om voor te bidden...

1. Het publicatieklaar maken van het Lukas-evangelie.
2. De voorbereidingen voor ons verlof.
3. Veiligheid in Musoma rond de feestdagen; het is elk jaar weer erg onrustig.
4. Voor André als hij nu ook leiding geeft aan het Simbiti-vertaalteam.
5. Energie voor Dorien, nu ze zoveel verschillende taken tegelijk heeft.

Om voor te danken...

1. Het afronden van het Lukas-evangelie in drie talen.
2. Dat Michaja's vriendinnetje, Wietie, weer terug gekomen is!
3. Dat er een huis en auto gevonden is voor ons verlof.
4. Voldoende financiën voor het afgelopen jaar.

Van het ThuisFrontComité

Beste lezer,

Begin maart komen André en Dorien met hun kinderen op verlof in Nederland. Zij hopen tot en met juli hier te zijn. Inmiddels is er een huis voor hen gevonden in Harskamp. Daar zijn we erg blij mee. Het huis staat echter leeg. Wij zijn dus nog op zoek naar inventaris. Op dit moment zijn wij bezig een lijst samen te stellen met alle spullen die nodig zijn. Deze lijst zal medio januari worden geplaatst op de website www.bijbelvertaalwerk.nl/verlof. Wij nodigen u uit om deze lijst te bekijken en voor u zelf na te gaan wat u uit kunt lenen. Ook wanneer u bereid bent een handje te helpen bij het schoonmaken en inrichten van het huis vernemen wij dit graag van u!

U kunt contact opnemen via het formulier op de website of telefonisch met Wim en Evelien Kater, tel. 0318-638498.

Het thuisfrontcomité wenst u voor het jaar 2011 Gods zegen.

Met vriendelijke groet,

Namens het TFC
Wim en Evelien Kater

